

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kór. — fill.	Egy évre . . . 10 kór. — fill.		
Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 5 —		
Negyed évre . . . 2 — 50	Negyed évre . . . 4 —		
Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 — 70		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és több soros megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Hattyu dal a vármegyéről.

Mi lesz veled, régi jó vármegye? Hajdani nagyhatalmu és nagy büszkeségű fisztviseleid immár eltűntek. A kiskirályok, a kik viczispánoknak hivattanak s nagyobb uraknak érzék magukat hilti-holmi német fejedelmeknél, a hüs sirboltban porladoznak, a derék táblalabirakkal együtt, akiknek sarkantyuja végigpengett s kemény lábdobogása végigdörgött a kölapos, boltives folyosókon. És a nagy orációk is elmaradnak végképp, a melyekkel a tekintetes urak borsot törték a méltóságos főispán és a méltóságos helytartótanács tisztos orra alá. A kardok sem csörögnek a nagyteremben, a melyek olykor a vita hevében kirepültek hüvelyükből, nem leng a karzatokon a sóhajtsa ezüstfököttös menyecskeknék s gyöngyöspártás leányoknak, a kik az orátorokat hallgaták. A tisztviselő urak nem rendelkeznek és nem parancsolnak, hanem körmölnek szakadatlanul, mint valami kántorfamiliából kiszakadt skriba. Nem ad nagy táblát a tekintetes viczispánné sem, a kinek hódolatára mágnás urak is megjelentek. Megyebörtön sincsen már. A várnagynak az a dolga, hogy

az udvart söpreti és számon veszi a hajduk sujtásos nadrágját.

Csöndesen, szinte észrevétlenül kimult a vármegye a megyeházán. A hatalmat, jogot, diszt egyenkint elszedgették tőle. Működő körét összeszorították s jelentőségét leszállították még 48-ban, a mikor a régi ódonságból, a becsületes, panaszkodó és ellenálló testületből, a diétából czifrázkodó, módos és szájas parlamentarizmust csináltak, a mely olyan sokadalomban gyártja a törvényeket, hogy a tekintetes vármegye ha belegebed is, még sem tudja végrehajtani a negyedrészt sem. Pandur lett valósággal a tekintetes vármegye; egyéb hivatása sincs, mint végrehajtani, mindig csak végrehajtani, a mit felülről akarnak. A régi híres sujtásos dolmány helyett egységes finánczruhát adnak rája, s elnevezik állami közigazgatásnak.

A megye bizalmasaiból, a tisztviselő urakból állami hivatalnokok lesznek, a kik mindig csak rubrikálni fognak. Már ma is körülbelől azok. Talán utoljára ezen a télen. A restaurációt legtöbb megyében még e hónapban megtartják, s itt-ott fölhangzik a régi dal régi dicsőségről:

A viczispán kalapomhoz rózsát tett; Most is ott van, hogyha még el nem veszett,

Rózsa mellett szép a piros tulipán; Piros borral itatott a viczispán.

A vármegye tehát úgy válasszon, mintha a végrendeletének végrehajtót választaná meg. Nem csak a maga, hanem az egész ország számára választ. Az állami közigazgatás tisztikara azokból fog kikerülni, a kiket a megyei vótumok most arra éremseneknek és képeseknek tartanak. Természetes, hogy a képviselő urak minden érdeklődéssel nézzenek most e restauráció elé, a mely sok helyütt politikai pártok ütközete szokott lenni. Ez okból hacsak lehet, a honatyákat már e hónap 16-án hazaeresztik az utolsó választási csatára, s nem is jönnek hamarabb össze állami költségvetést tárgyalni, csak a görög karácsony után, a mikor a mezőt és a régi temetőket már befujja a hó, a télnek fehér szemfedője.

A hó alatt azonban már ott csirázik, talán már ki is csirázott a mag, amely ha kibokrosodik, megnő, erőre kap s kivirágzik: a megyei önkormányzatnak új és hatékonyabb életét

A bihari remete.

Irta és a Bessenyei-émlékünnepélyen Nyiregyházán 1901. dec. 7-én elszavalta:

Victórisz József.

Barlang odújában egymagamban élvén
Tünődöm az ember gyarló bölcseségén:
Hogy rontja meg őt az élet csalfasága.
Hogy rontja meg ő az életét — hiába!

Engem is megrontott, megrontottam én is,
Szánom a sorsomat s kikaczagom mégis:
Ó hiszen ha mindjárt újból kezdhethém el,
Akkor se végezném nyugodalmas véggel!

Más nap ragyogását akkor se csodálnám,
Más virág nyílását akkor se kívánnám.
Vérem a csapongó, ott is csak pezsdülne,
Lelkem, a rajongó, ott is csak repülne!

Szembeszállnék újra minden sötéttséggel,
Mégküzdenék újra minden ellenséggel, —
Ifjuságom álmát, férfikorom tettét
Össze nem téphetnék, el nem temethetnék!

Ó én ifjuságom száz ragyogó álma:
Megértene-e majd itthon valahára?
Magyar szó az ajkon, szóban magyar lélek:
Elfeledhetnének? Elcsereülhetnének? . . .

Hadd zengjen az emlék bús tárogatója,
Hadd hallja meg e föld maroknyi lakója,
Százszor meg ezerszer fülébe kiáltom:
Ugy élsz, ha magyar lész, mind a két világon!

Világ városának mennyi ékességét,
Világ szépségének mennyi édességét
Láttam és éreztem szomju érzékekkel —
Mégse fojthatott meg, mégse szédített el!

Megloptam az álmok tündér szép országát,
Megloptam az eszmék bűbajos világát
Teneked, teérted, elmaradtott népem . . .
Visszaadhatod-e ifjuságom nekem?!

Visszaadta, vissza, megfizetél érte,
Sir belé a lelkem, úgy megfizetél te!
Magasságba törtem, köre követ hordva:
Melységbe rántottál magadhoz, a porba . . .

Ottan se magadhoz, eltasztál onnan
Szenvedni kietlen magánosságomban,
Elhagyatva, búsan, elfeledve, árván,
Hogy a hithagyóknak Golgotáját járnám . . .

Látom becsületed lassu hervadását,
Hallom véreimnek bőszi alkalmazását,
Étetem munkáját vetem latba érte —
S nincsen, aki szánna, nincsen, aki védne!

Hej! pedig bár égve kiáltson is vétkem:
Hol van, aki biztos ösvényt mutat nekem?
Annyi kérdés, kétség, hányattatás vége
Mért, hogy a kárhozat, mért, hogy nem a béke?

Ó te láthatatlan, kit mindenütt látok:
Vedd le rólam ezt a szörnyüségös átkot!

Te tudod, hogy türtem sok keserüséget,
Te tudod, hogy mégsem hagytalak el Téged!
S ha már a világnak elbúsult kedvében
Semmi sem az ember, füstöt vet az érdem:
Ne hagyj ostorára panaszszal felelnem,
— Így megyen a világ — ez járjon eszemben!

És ha eljön egyszer az a fényességes,
Boldogabb jövődő, a gyönyörűséges,
Mely az elvetett mag termését aratja,
És a magvetőnek sírját látogatja:

Ami jót akartam, áraszd a hazára,
Ami bűt szenvedtem, fordí sad javára,
Mig magyar a magyar, sirassa meg őstét,
Mig világ, a világ, szálljon rá dicsőség!

Nyiregyháza ünnepe.

A jelek előre is mutatták, hogy a Bessenyei kör nagyszabásúnak ígérkező ünnepe sikerülni fog, a siker azonban a varakozást is felülmultha. A kik részt vettek benne, sokáig el nem felejtetik azt a felemelő érzést, a mi a nagy szabatosággal lefolyt ünnepély alatt és után lelkünket áthatotta. — Bessenyei emlékére volt szánva az ünnep s ezt azzal fejezték ki, hogy a műsor-

fogja megteremteni. Az ősi képekre a megyetermekben pedig ráborul a hálás és kegyeletes megemlékezés cserkoszoruja, mert cserkoszort érdemel a vitéző urak emléke, akik az ódon boltívek alatt s az ócska kuriákban évszázadokon át minden viharban, minden hányattatás és gonoszármány közt, fáradhatatlan szívóssággal, kínos már tiromsággal s konok bátorsággal megtudták őrizni apáik politikai örökét, az ősi alkotmányt.

B. H.

Vilma királynő és az angolok.

A múlt héten tele voltak a lapok Vilma Németalföld királynéjának állítólagos családi bajaival. Avatatlan tollak nagy élvezettel vájkáltak a szenzációban és fokozott mohósággal vonszolták a királynő házi gondjait a nagy nyilvánosság elé. A sajtónak nagy része ma abban excellál, hogy kritika nélkül veszi a tudósításokat s élénk fantáziával az eseményeknek éppen azokat a részleteit színezi ki, amelyek az eredeti közlésekbe is már csak a pikantéria kedvéért illesztettek bele, néha illetlen pajkosságból néha bizonyos czélzattal.

Igy jártak el a Vilma királynő cause céljereivel is. Pedig ha figyelembe vették volna, hogy a róla, illetve a férjéről terjesztett hírek angol forrásból erednek, mégis csak gondolkodni kellett volna esniök egy kissé az adatok megbízhatósága tekintetében. Hiszen ha mindaz, amit az angol lapok hasábjain Vilma királynő férje ellen felhordanak, igaz volna, akkor Henrik herceg maga a megtestesült romlottság volna. Iszákosság, játékszenvedély, veszekedő természet még a legemberibb vonások, amiket a hercegre rákennek. Rösteljük ismételni mindazokat a ráfogásokat, amelyekkel a németalföldi uralkodó pár életét megmérgezi s az alattvalókhoz való viszonyát megrontani akarták. De ha akarunk mutatni annak bizonyítékaira, hogy az egész „szenzációt” az angolok inszenzálták.

igen nagy szükség van, a haza szent szellemének melegében olvadjanak össze a lelkek s e nagy érzések előtt düljenek össze az újra felemelt korlátok, melyek a nemzetet kaszokra szaggatják s ez által erejét megosztják.

Az emlékbeszéd után Komlóssy Emma énekelt, a mi primadonnánk, a kit Nyiregyháza épen úgy szeretnek, mint Debreczenben. A Cserebogárral kezdte, Lavottának a halhatatlan szerzeményével, mely immáron a magyar nemzet közkincsévé lett; azután egy pajkos kurucz nótával folytatta. A kisasszony kitűnően volt disponálva s frenetikus hatást keltett énekével, úgy hogy megkellett ismételnie az éneklést s ekkor Csokonainknak halhatatlan szépségű ódáját énekelte el: „A reményhez” címűt, úgy, a mint azt még kevesen énekeltek el. A közönség szünni nem akaró tapsa és éljenzése volt érte a jutalom.

Ezután egy tüneményes jelenet következett. A Mária Terézia korának, a rokokónak egy plasztikus kifejezése, a menuette vagy magyarul: minét. Nyiregyházi fiatal gyerekek és leánykák rokokó öltözetben, hajporos parókával lejtették ezt a czukros táncot olyan precizitással, amely egy ballet-karnak is tisztességére vált volna. A színházat a XVIII. század parfümös levegője

Az elferdített családi intimitások piaczár vetésével nem érvén czélt, az angol lapok most már világosabban kezdenek beszélni. Kiéreztetik, hogy nem Vilma királynő válását, hanem Hollandia felfordulását akarják forszírozni. A St. James Gazette azt mondja, hogy a hercegi férj ellen fehozott dolgokon kívül „még más faktor is van, a melyet nem szabad figyelmen kívül hagyni. A németalföldi lakosság 1870 óta attól fél, hogy Poroszország el fogja foglalni Németalföldet. Ezért érthető, hogy a holland népesség nem szívesen vette királynőjének egy mecklenburgi herceggel való házasságát, aki megelőzőleg a porosz hadseregben szolgált.” Egy másik újság meg az anyakirálynét is megtámadja, mondván, hogy „minden baj daczára azért nem idegenedett el vejétől, mert maga is német eredetű s mint Waldeck hercegnő sohasem tudott igazán németalföldivé válni.” A „Daily Chronicle” pedig azt telegrafáltatja magának Brüsszelből, hogy „a holland nép nem fog melegegni a királynő családi bajainak hivatalos demontálásával, mert végtelenül szereti királynőjét s rettentően felingerülne, ha kétséget kizárólag meggyőződnek arról, hogy királynője bántódást szenvedett.”

Ez a három kommentár mindent megmagyaráz, mert kiolvasható belőle, hogy az angolok a németalföldiek felingerülését nagyon óhajtják s hogy elég hatalmasan hozzá is láttak a parázs szításához. Az angolok fel akarják lázítani a németalföldiek kedélyét a legvégsőkig s elakarják keseríteni az uralkodó párt, sőt konfliktust akarnak provokálni a poroszok és hollandusok között. Miért? Bosszúból. A burok erkölcsi és talán anyagi támogatása miatti bosszúból. Az angolok ugyanis tudják, hogy alig van állam Németalföldön kívül, amely a burokért szót emelt volna, vagy a burok jövőjét őszintén megakarna menteni. Hiszen a burok a németalföldiek testvérei, vér az ő vérukból, amiért is természetes, hogy nagyobb szeretettel csüngenek rajtuk, mint mások. Nohát olyan kavarodást kellett előidéznie, amely következményeiben ezt a szeretetet megbüntesse s Hollandiának — existenciáját aláassa. Ez volt az egész „szenzációs hecc”-nek a célja. A kísérlet azonban csak félig sikerült: megkeserítette

egy ifjú házaspár életét s elhomályosította egy pillanatra a korona fényét. Kár, hogy ebben a világsajtó is közreműködött. (H - k.)

Kor és jellemrajzok.

(Dióhéjban.)

Az este a színházban a „svihákok” című ponyva irodalmi fércz „operett”-ét adták; persze telt ház bámulta és tapsolta. Bámultak, tapsoltak élveztek, gyönyörködtek a svihákok hétköznapi léhaságain. És ez az operette valószínűleg legháládatosabb kasszadarabja lesz a debreczeni színháznak. És ha ez így lesz, a tiszta jellemű moralista bátran szemünkre vághatja a szót: „similis simili gaudet.”

Hajdan az ember minden földi öröme és boldogsága a temetőben véget ért, egy sírhalom örökre eltemette. Ma már ez megfordítva történik, — a mennyiben van olyan ember is, a kinek öröme és boldogsága egy sírhalom felett éri el netovábbját.

Debreczen város vagy on epocsékolásának egyik szép és meghatározó példáját képezi a többek közt a következő böles intézkedés is: Az anyakönyvvezetői hivatal kiköltöztetik a városházából helyszüke miatt egy éventéki 1400 koronás bérlakásba. Ezt az évi 1400 korona lakbért persze a város pénztárából fizeti ki a városi tanács. Debreczen városnak pedig van két óriási bérpalotája, melyek az ürességtől konganak és semmi hasznot nem hajtanak. A városi bérpalotába azért nem helyezték át az anyakönyvi hivatalt, ne hogy az a szegény érje Debreczen városát, hogy évente 1400 koronát megspórolván, az észszerű gazdalkodás gyanujába keverjék az ügyevezetett városi-tanácsot.

töltötte el, mikor a kedvesen bókoló, kiczikornyázott tánc megkezdődött s a nagy közönség nem tudott betelni a gyönyörűséggel, úgy hogy a babáknak megkellett ismételnük az egészet.

A műsor negyedik pontja a dr. Vietórisz József nyiregyházi főgymnasiunai költő-tanár szavalata volt, ki ez alkalomra írott, Bessenyei szellemétől áthatott ódáját szavaltta el nagy gyönyörűségére a jelenvoltaknak; a költeményt mai számunkban egész terjedelmében adjuk, azért róla bővebben beszélni nem szükséges; beszél az maga magáért.

A poeta után ismét Komlóssy Emma lépett a színpadra s énekelte Banffy Györgynek két szép szerzeményét; s midőn a taps szünni nem akart, elénekelte még a Csiribiri kuplét, a Modellnek ezt a gyönyörű énekszámát. És Nyiregyháza lelkes közönsége hálás volt a gyönyörű diszmagyarba öltözött primadonnának énekléséért, elhalmozta szeretetének, tetszésének minden jelével.

Komlóssy énekét a palotás követte. Nyiregyházi ifjak és leányok lejtették ezt a gyönyörű magyar táncot Bessenyei korabeli diszmagyarban és parókával. A magyar nemzeti szellemnek az idegen befolyás ellen való tiltakozását semmivel sem lehetett volna szemléltetőbbé tenni, mint a minének

Azt beszélnek, hogy Dégenfeld József gróf főispán a közel napokban végeladást rendez, valamennyi kurta nadrágát el fogja adni. (csak legyen aki megvegye). A nemes grótot e meglepő elhatározásra az bírta rá, hogy miután ő többé főispán nem lesz ezen a világon, — teljesen szakítani akar multjával, sőt éppen ezáltal azt fogja megtagadni, hogy valaha ő is volt ugynevezett főispán, hogy ezentul bármely áldozatba kerüljön is, nadrágát a reodes hosszúra szabattja; utódjának pedig átok alatt megtiltja, hogy rövid nadrágot viseljen.

Hajduvármegyének ez idő szerint még tisztikara, mint törvényhatósági székebbköru képviselő testület, nagy fénytel és lakese déssel készül megünnepelni a főispán születésnapját. — Hogy ennek az ünnepélynek az örömeiből semmi ne hiányozzék — amint az erre legilletékesebb forrásból értesültem, a nemes gróf születésnapján és tiszteletére a helygymnászterhez fegyelmi feljelentés van készülöben.

Publiczista.

A párbaj ellen.

Mind nagyobb mérveket ölt és folyton szélesebb hullámokat vert az a mozgalom, mely a párbaj ellen irányul. A mozgalom Németországban kezdődött, ahol a német császár nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is csatlakozott a párbajellenes mozgalomhoz s a hadseregben olyan intézkedéseket léptetett életbe, a melyek egyelőre a lovagiaság egészséges szabályozására vezetnek, de a melynek kétségtelenül az lesz az eredménye, hogy a párbaj egészen megszűnik, minthogy végképen megszűnt Angolországban, mielőtt a hadsereg tisztjeinek nem volt szabad páros viaskodásban becsületbeli ügyeiket elintéznök.

Francziaországban, a hol a párbajmánia csak úgy grasszál, mint nálunk, szintén üdvös mozgalom indult meg a párbaj ellen,

és a palotásnak egymással való szembe állításával, s épen ezért ez a pompás gondolat a rendezők művészi érzékének a legfényesebb bizonyítéka. — A méltóságos, erővel teljes férfias és őszinte mozdulatokból álló magyar táncznak a plaszticitása így, az udvari elpuhult érzések kifejezésével, a menuettel szembeállítva emelkedett ki, érvényesült tökéletesen.

A palotás szépségének betetőzéséhez járult Alföldi László urnak magyar szólója, a ki szintén diszmagyarban, teljes precizitással és kifogástalan művészettel olvastotta be ezt a nagyon szép, de nagyon nehéz táncdarabot a palotásba. A magyar muzsika lélekemelő hangjai mellett oszlott szét a színházból a diszes, nagy közönség, amely olyan nagy volt, amilyen nagy csak lehetett t. i. amennyi csak a színházba befért. Minden hely tömve volt, még az orchertesz is székekkel volt telerakva, a párholyokban is két-három család szorongott. A főispántól kezdve — a ki egyszersmind a Bessenyei Kör elnöke — ott volt a város színe-java. Voltak Debreczenből is többen. Így Bessenyei Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, Oláh Károly városi tanácsnok, Szöllösi Béla orvos, Andirkó hadnagy, Dr. Gulyás István főiskolai tanár.

mely mozgalomtól eredményt várnak. Auszriában, mint két nap előtt közöltük, oly erős a párbajellenes mozgalom, hogy valószínűleg a hadsereg vezető egyéniségei sem tudnak, de nem is akarnak majd a nyomának elletallani, a mely a társadalomból indult ki s most már erősen hódít a törvényhozás tagjai között is.

Nálunk már régóta megnyilvánult az óhaj, hogy az örökös párbajozásnak és az ezzel együtt járó társadalmi félszégességnek véget vessenek. A mig az elfogadott társadalmi formákhoz tartozott a párviadal, vagy világosabban szólva, a mig a becsületbeli ügyeknek a párbaj volt az obligát elintézési módja, addig természetesen mi is elfogadtuk ezt a módot és formát.

De mielőtt arról van szó, hogy ezt az intézményt mint régi korból megmaradotat és így az idők által tulszárnyaltat más, humánusabb intézményekkel helyettesítsük, mi is csatlakozunk a mozgalomhoz és mindenhez hozzájárulunk, a mi a megoldást elősegíthetné.

Ha a vezető szerepet ebben a kérdésben a hadsereg és a törvényhozás magához ragadja, bizonyos, hogy rövid idő mulva vége lesz Magyarországon is a párbajmániának. Mielőtt a becsületet a törvény hathatósabban fogja védelmezni, mint most, mielőtt a párbaj kivétetik a vétségek közül és beleillesztik azt a diffamáló bűnök közé, kétségtelen, hogy az emokrek kölcsönösen jobban fogják egymást megbecsülni, nagy b tisztelettel viseltetnek egymás iránt, a mi a párviadalt fölöslegessé teszi. A hangulat a párviadal ellen most épen alkalmas is arra, hogy ezt az avitikus intézményt a törvényhozás végképen eltörölje.

IRODALOM.

Legujabb könyvek.

Közeledik a karácsony, mikor mindenki igyekszik kedveseit ajándékkal tisztelni meg. Sok haszontalanságra dobják ki ilyenkor az emberek a pénzt; pedig a művelt lelkű ember jutányosan vásárolhat ma radandó becsü értéket, a könyvek ezek László Albert és társa ösmert debreceni könyvtárában a becsesebbnél-becsesebb, szebbnél szebb könyveknek egész halma áll a vásárló közönség rendelkezésére; most csak azon legujabb művekről emlékezünk meg, melyek a jeles könyvtár czegeknél kaphatók és melyek betekintés és ösmertetés czéljából szerkesztőségünkbe küldettek. A könyvbarátok és könyvvásárló nagy közönség figyelmét és érdeklődését felhívjuk ezen legujabb művekre, melyek László Albert és társánál kaphatók.

A Fekete Kakas. Irta Mikszáth Kálmán. Budapest. Légrady testvérek kiadása. Gyönyörűen illusztrált nagymunka, a Mikszáth zamatos, pompás előadásával megírva. Közgazdasági értekezések. Irta dr. Földes Béla. Ára a két kötetnek 14 korona.

Quo Vadis? Regény Nero császár korából. Irta Sienkiewicz Henrik. Második kiadás. Légrady testvérek kiadása. Világhírű szenzációs munka.

B. Etvös József összes munkái. Révai testvérek diszkiadása. Öt gyönyörű kötet. Egy magyar könyvtárból sem volna szabad hiányoznia.

Bojgás az világba. Göre Gábor legujabb könyve. Singer és Woltner kiadása. Almanach 1902. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Singer és Woltner kiadása.

Péterfy Jenő (a tragikus véget ért író) összegyűjtött munkái. A Kisfaludy társaság kiadása. Franklin-társulat műintézetéből. Ára 4 korona.

Öreg szekör, fakó hám és szebistyei asszonyok (két kötet) írta Mikszáth Kálmán. Budapest. Légrady testvérek kiadása, méltó feltűnést fog kelteni a nagy palócznak ezen két legujabb remek köteté is. A kiapadhatatlan gazdag lelkű Mikszáth ragyogó aranytollal írta ezen pompás magyar történeteket is. Jogállam, jog- és államtudományi szemle szerkesztik többen. Főszerkesztő dr. Edvi Illés Károly.

Petőfi Sándor összes költeményei (Lampel Róbert kiadása.) Ferenczy Zoltán Petőfi életének kutatója írott hozzá bevezetést és életrajzot. Nalánál hivatottabban nem foglalkozott még senki Petőfinkkel. Egész élet munkája és szeretete van e sorokba öntve. Emeli a két kötetes mű diszt az is, hogy magyar művészek rajzai gazdagítják az egyes lapokat és költeményeket. Azonban e rajzok nem vetekekednek a korábbi zamatos magyar Petőfi illusztrációkkal, a Zichy, Barabás és Jankó műveivel, ezek tul modernek.

Kisfaludy Sándor összes költeményei. Életrajzi adatokkal ellátta Zilahy K. Béla. (Junius). Magyar művészek rajzaival. Ezek sikerültebb, a Kisfaludy korának megfelelő kiállítású rajzok.

Aztán az új gyógymód. Két diszes kötet, rajzokkal ellátva. Nagy feltűnést keltett mű, Lipcsei kiadás.

A Magyar Nép multja és jelene. írta Benedek Elek. Az Atheneum kiadása, Hatalmas két kötet. Sok száz művészi rajz ékiiti, Ára 16 korona. Pompás karácsonyi ajándék. Szórakoztató és tanulságos hazafias mű.

(P—s.)

Csáthy zsebnaptárak.

A debreczeni könyvpiacznak, de a magyar könyvpiacznak is régi érdemes üzlete, a debreczeni Csáthy Ferencz fele könyves üzlet. Csáthyék már évtizedek óta csinos zsebnaptárakat szoktak megjelentetni, melyek diszes kiállításúak és kaposak is a közönség előtt. Az 1902-dik évre is megjelent és már kapható a Csáthy fele zsebnaptár és pedig a XXXVI-dik évfolyama. A lapnaptár ára 10 fillér, az olcsóbb kiadású tarzanaptár 20 fillér és a diszes kiállítású zsebnaptár 30 fillérért kapható Csáthyéknál.

Riporter.

Dr. Király Ferencz meghalt.

Közéletünk egy köztisztelőben álló jelesével lettünk szegényebbek dr. Király Ferencz elhalálózásával. Mint közgazdasági életünk egyik tevékeny szellemi kapacitásának és buzgó harczosának évtizedeken át kifejtett munkássága és buzgalma maradandó emlékezetet biztosítanak számára. A jó öreg Ferencz bácsi, a kit oly széles körökben annyi sok szép tulajdonairól ismertek és tiszteltek, a kinek jó lelke és szíve melegét mindenki érezhette, akinek csak jóindulatával és tanácsával javát elősegíthette, az igazi fehérlélekű humanista és Debreczen városa II-ik kerületének huzamos időn keresztül országgyűlési képviselője nincsen többé. Koporsóját mindannyian őszinte részvéttel álljuk körül. A halál elsimítja a politikai ellentéteket, a koporsó a részvét és a kiengesztelődés sötét, hatalmas symboluma. — Mi őszinte tisztelői voltunk e jeles férfinak — pártunknak a függetlenségi pártnak támogatása juttatta őt a legkitűnőbb bizalmi álláshoz, a képviselői mandátumhoz és a mikor már nem volt többé velünk egy politikai hitvalláson, mi akkor is több tisztelettel viseltetünk iránta, mint az a párt, a melynek kötelékébe utóbb tartozott és a mely, ahelyett hogy büszkeségének tartotta volna őt, hálátlanná lett hozzá.

Az a részvét amelynek mi erkölcsi adóját dr. Király Ferencz koporsója fölött lerójuk, őszinte és igaz részvét!

Legyen könnyű a hant hült tetemeid felett. Isten veled! — Isten veled!

*

Király Ferencz dr. Debreczenben született 1842. május 18-án. Gymnasiumi tanulmányait a debreczeni főiskolában kezdte meg s szülei látva, tapasztalva azt a nagy hajlamot, mely az ifjuban a tanulás iránt van, gymnasiumi tanulmányait folytatására Bécsbe küldötték, ahol a középiskolát jeles eredménnyel végezte, azután a selmecbányai akadémia hallgatója lett. Már a középiskolában rendkívül előszeretettel foglalkozott a közgazdasági dolgokkal s hogy e kedvenc tanulmányában bővebb ismereteket szerezzen, beiratkozott a hohenheimi gazdasági akadémiaiba, melynek legszorgalmasabb hallgatója volt.

Az akadémia után a vizsga letétele után megszerezte a mezőgazdasági diplomát. A gazdasági fiatal ember nem elégedett meg ezzel az oklevéllel, folytatta tanulmányait. A következő évben, 1865-ben a lipcei egyetemre iratkozott be, hogy most már a jogot is hallgassa; s a rákövetkező évben már a berlini egyetemre ment, hogy ott szintén a jogot és az államtudományokat hallgassa. A következő évben már itt volt szülővárosában, hogy a külföldön szerzett tanulmányait, tapasztalatait szülővárosa, Debreczen javára fordítsa, hogy annak felvirágoztatása, előhaladása érdekében dolgozzék.

Amíg hogy hazatért, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1869 november 1-én egyhangulag a kamara első titkárává választotta. Ettől az időtől kezdve élete munkássággal telt el. Kiváló közgazdasági ismereteit értékesíthette s dolgozhatott az ipar és kereskedelem érdekében is. És hogy dolgozott, elősegítette azok előhaladását, bizonyára az a kiváló tekintély, melylyet a debreczeni kamara az egész országban, de magában a ker. miniszteriumban is bír. Rendkívül sokat dolgozott a közgazdaság érdekében. A külföldön szerzett tapasztalatait érvényesítette idehaza s a kamara évi jelentéseiben figyelmet s nem egyszer felhívást keltő közgazdasági értekezéseket írt a kerület közgazdasági viszonyairól. Mint közgazdasági író, elősmert szak tekintély volt az egész országban. Több önálló közgazdasági dolga is jelent meg nemcsak magyarul de német nyelven is, melyek mindegyike még külföldön is kellő méltatásban részesült.

A politikai élet terén nem igen játszott nagy szerepet. 1899-ben Debreczen város II. kerületében pártönkivüli programmal képviselőjelöltnél lépett fel s az ellenzék támogatásával meg is választották. Később belépett a kormánypartba s mint kormányparti képviselő két cikluson át képviselte Debreczen II. kerületét.

A legutóbbi választások alkalmával Bakonyi Samu dr.-ral szemben ismét őt jelölte a kormánypart, de veszélyeztetettnél látva a kerületet, a főispán erőszakkal viszszaléptette s helyébe Márk Endrét léptette fel, az ő személyével akarván megmenteni a II. kerületet. Az orvtámadás, melyet pártkiké élén a főispánnal Király Ferencz még politikai ellenfelei által is tisztelt személye iránt intézett, mint tudjuk, a legesufosabb kudarczal végződött.

Betegsége a múlt év nyarán keletkezett. Tátrafüreden keresett üdülést, s a nyáron ismét ott volt, honnan teljesen felgyógyult tért vissza. A választási izgalmak s az ellene intézett támadás annyira hatással volt a lelkiállapotára, hogy beteg lett. — Azóta feküdt. Állapota folyton rosszabbra fordult s már a múlt héten beszélték halálhírét, mi azonban nem volt igaz. Az utóbbi napokban állapota válságossá vált, úgy hogy orvosai lemondtak életéről. — Ma reggel aztán vége szakadt a sok szenvedésnek. Szerető nejétől s gyermekeitől környékezve elhunyt.

Halála az egész városban a legnagyobb részvétet kelti. Családjá a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal tudjuk a legjobb férj, apa, testvér és após dr. Király Ferencznek élete 60-ik, boldog házassága 31-ik évében f. hó 10-én hosszas szenvedés után törtéat csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 12-én délután 2 órakor fognak Debreczenben Kossuth-utca 65. sz. háztól a Kossuth-utcai ev. ref. templomban tartandó rövid gyászima után a Kossuth-utcai sikertbe nyugalomra tétetni. Debreczen, 1901. december 10-én Bánatos neje:

özv. dr. Király Ferenczné, sz. Hunyady Ilon. Gyermekei: Dr. Király Ernő nejével Händel Valériával, Ilona, Irén, Tibor. Testvére; Özv. Buday Józsefné Király Ilona. Áldás és béke poraira.

A kereskedelmi és iparkamara, melynek az elhunyt 31 éven át volt első titkára, a halálesetről szintén adott ki gyászjelentést s ma délután rendkívüli gyűlésre jön össze, hogy megbeszélje dr. Király Ferencz elhunyt alkalmából teendő intézkedéseket.

Mindenkinek, aki lapunkra 1902. január hó 1-től előfizetni óhajt, ha azt a kiadóhivatalban személyesen vagy pedig levelezőlapon bejelenti, már mostantól fogva ingyen küldjük a lapot. Bejelentések a „Debreczen” kihordóinál is eszközölhetők. Előfizetési ár egy negyedévre 1 frt 25 kr.

NAPI HIREK.

Mai vezércikkünk.

Mai vezércikkünket a B. H.-nak „Politikai hullámok” című heti cikksorozataiból vettük át, s melynek tudomásunk szerint Horánszky Nándor az írója. Ez a részlet noha azonosítjuk magunkat vele, mert a „Vármegye hattyudala”, mert a vármegyei közigazgatás államosításának az előhírnöke, figyelemre méltó. Ugyanis veleje, hogy tekintettel a küszöbön levő államosításra, a vármegye bizottságok érdemes, válogatott férfiakat válasszanak be a most következő tisztújításkor, mert most már — úgy lehet — nem egy szűkebb körnek, de az országnak választanak és az egész országot nyomonrítják meg a sógorságos — komaságos, elavult és a lejárt főispáni rendszerek által kompromittált alakok választásával. Nálunk Hajdúvármegyében különösen felfér ez az intő szó.

Vértessy Gyula kinevezetése.

A hivatalos lap most közli, hogy a kultuszminiszter dr. Pintér Gábor kir. tanfelügyelőt Szebenmegyéből Brassó megyébe helyezte át, a szebenmegyei tankerület önálló vezetésére pedig dr. Vértessy Gyula fővárosi segédtanfelügyelőt rendelte ki. — A nemzetiségi város magyar oktatásügyének határozott nyereségére válik a rendelkezés. Vértessy Gyula, az egykori debreczeni lapszerkesztő hevesmegyei származású tősgyökeres magyar ember s írásai kedves és megnyerő formájukban is a magyarságot szolgálják. A szeben városi társadalom a jeles fiatal novellistát bizonyára hamarosan legkedveltebb tagjai közé fogja számítani, amire megnyerő modora és rokonszenves egyénisége különösen kedvezőtlenül jár.

A kereskedő társulat felolvasó-estéje.

A debreczeni kereskedő társulat 1901. évi december hó 12-én, csütörtökön, a tár-

sulat disztermében felolvasó estélyt tart. — A felolvasás sorrendje a következő: 1. Az ókori kereskedelem története. I. rész. A bibliai népek kereskedelmének története. Irta és felolvassa Csiky Lajos ur, a Ferencz József-rend lovagja, theol. akad. dékán. 2. Chopin As dur Polonaise, Zongorán előadja Tóth Árpád zenetanár. 3. A levegő, vegytani mutatóanyagok kíséretében. Előadja Fábián Lajos Mór ur, keresked. akad. tanár. Kezdeté este 8 órákor. Az elnökség.

A hajdumegyei függetlenségi párt szervezkedése.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a hajdumegyei függetlenségi párt szervezkedő ülését a debreczeni függetlenségi kör termében. A hajdumegyei függetlenségi párt a mai napon megalakult. Elnökül Veszprémy István megyebizottsági tagot választotta meg, jegyzőül Simon Károly megyebizottsági tagot, azonkívül községenként megválasztották az intéző bizottság tagjait. Ugy a szervezkedés lefolyásáról, mint a hozott határozatokról, a jelen voltak névsorával együtt lapunk szerdai, holnapi számában fogunk részletesen megemlékezni.

A törvényhatósági bizottságok ujraszervezése.

Czimen foglalkozik az Uj Debreczeni Friss Ujság „Jurista” czimzésű cikkirója az országosan megindult mozgalomnál (nemcsak Szegeden, de Aradon is mozognak), hogy a törvényhatósági bizottsági tagok létszáma az 1901. év január elején végrehajtott népszámlálás eredményének megfelelőleg állapíttassék meg. Szegeden Polcznár Jenő bizottsági tag indítványozta a bizottsági tagok számának 400-ra emelését, mint a mi végrehajtott népszámlálás eredményének megfelelő arány. Leszavazta a közgyűlés, mert e szaporítás által a közgyűlési teremből kizárt független tanyai magyarok kerütek volna képviselőik révén a közgyűlési terembe. Polczner ekkor a belügyminiszterhez felebbezett. A belügyminiszter megsemmisítvén a közgyűlési határozatot, utasította a törvényhatósági bizottsági közgyűlést, hogy önmagát a törvényes indítvány szellemének megfelelőleg szervezze újra. „Czivilis” czimzű polgártársunk a törvény intézkedést és a miniszterium e határozatát összevetvén, lapunk 237-dik számában, figyelemre érdemes cikkben sürgette, hogy Debreczen város törvényhatósági bizottságának a taglétszáma az 1901. évi népszámlálás eredményéhez képest emeltessék, a Jurista — álitólag „minden pártpolitikai szempontot mellőzve” — a Polczner által indított mozgalmat helytelennek, törvényes alaprólkülinek, a létező törvényekkel ellenkezőnek minősíti; sőt kétségeskedik a fölött is, hogy a belügyminiszter meghozta volna a „Czivilis” által jelzett határozatot, akinek okoskodását, cikkét a törvény nem ismeréséből magyarázza ki a „Jurista”, a ki így természetesen a létszám emelés ellen van. Ha „Czivilis” polgártársunk felelni óhajt a támadásra ekkor szívesen nyitunk teret közleményének, mintahogy a „Jurista” cikkét is készségesen közöltük volna; de megjegyezzük, hogy ha már az előttünk ösmertelen, „Jurista”-ra ez a létszám emelés nem pártpolitikai okokból ellen szentes, higgye el, hogy sokak előtt azért nem tettsz az, mert a függetlenségi erők gyarapodásától félnek abban a közgyűlési teremben, hova öreg Lengyel Imre bizottsági tag, a

debreczeni szabadelvűpárt elnöke „pártunk érdekében” bizalmas levélben hívta fel a megjelenésre „pártunk köztív. bizottsági tagjait” pártunk érdekében szavazni.

Kereskedő ifjak dalestélye.

Szép és igen sikerült mulatságot rendezett szombaton este a debreczeni kereskedő ifjak egyesülete, a Bika szálló disztermében. A nagyszámú közönség mindvégig élvezettel hallgatta a kereskedő ifjak dalestélyének énekszámait. Az alig néhány hónapja létesült dalárda már eddig is igen szép eredménnyel dicsekedhetik. A rendezőségnek dicséretére válik a sikeres mulatság, mely minden tekintetben tekintetben kielégítette a hozzá fűzött reményeket. — Az egész műsor jobbára a dalkör és a Magyar tesrvérek zenekara foglalta le. A műsoron kívül egy igen érdekes és nagybecsű száma is volt, a mindenképen jól sikerült estélynek. Schwarz József fiatal zeneművész a budapesti konzervatórium növendéke adott elő hegedűn egy pár jó darabot. A fiatal zeneművészt a közönség lelkesen megtapsolta, a műsor végétével táncz volt, a mely a hajnali órákig eltartott.

Megeveit gyermekholttest.

Nem mindennapi eset foglalkoztatja most a rendőrséget. Arról van ugyanis szó, hogy a bűnjelképen a szemétdombon megtalált gyermekhullát egy ott csattangoló kőbor kutyja egy őrizetlen pillanatban felfalta. Szabó István és Tóth József rongyszedők tegnap a Boldogfalvai kertek alatt lévő szemétdombon keresgéltek a még megmenthető hulladékokat. Keresgetés közben egy meg teljosen jókarban lévő fekete kalapra buk kantak, melnek belső tartalma nagy rémületbe ejtette a két rongyszedőt. A kalapban egy körülbelül 8 hónapos gyermekhulla volt. Első ijedségüket legyőzve, gondosan megjelölték a helyet, a hol a kalapot találták, a hullát pedig a papírral letakarva a földre helyezték, mert új talyiga érkezett és mielőtt felfedezésükről a rendőrséget értesítenék, előbb még átakarták kutatni a talyigáról lekerülő szemetet. Sietve turták szét a szemetet s nem ügyeltek a kalapban lévő hullára, melyet a szemétdombon kőborló kutyasz erősen környékezett. Mire elvegezték munkájukat, a kutyja is elkészült vacsorájával. A két rongyszedő Simon József talyigással együtt tért vissza a helyre, hol a hullát hagyták. A kalap üres volt. Simon József észrevette a közelben lapuló kutyát, amint gyermekhulla utolsó maradványait mohó étvágygyal fogyasztja. Jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, hol Fülöp András rendőrbizost biztá meg a nyomozással. — A két rongyszedő még tisztán emlékezett arra, hogy azt a szemét csomót, melyből ők a gyermekhullát előtalálták, Nagy István talyigás hozta, Fülöp Andrások ezen a nyomon elindulva, sikerült a rejtélyes lelet bünszerzőjét kinyomozni, aki a tett elkövetése után Debreczenből megugrott. A Fülöp András által előkerített Nagy István vallomása szerint a további nyomok a Teleki-utca 75. sz. házhoz vezették, a melynek tulajdonosa Srettz Lajos a gyanut egy az udvarban lakott, de már két nappal ezelőtt eltávozott Szabó Zsófia nevű szoboszlói eseléd lányra terelte. A rendőrség táviratilag hívta fel a szoboszlói rendőrséget a további nyomozás megejtésére.

Apai szeretet a vasuton.

Furfangos csalást követett el a minap egy nem közönséges szelhámos a Budapestről Debreczenbe robohó gyorsvonaton. Az eset előzményei a keleti pályaudvar ét-

kezőtermében játszódtak le, ahol egy kifogástalanul, sőt angolosan öltözött gentleman észrevétlenül megfigyelt egy fiatal szigeti kereskedőt, ki impozáns térfogatu bugyellárisból fizetett. A disztigvált külsejű nr hanyag elegenciával lépeti be később abba a másodosztályu szakaszba, hol az ifju kalmár már előbb szerényen meghuzódott. A reprezentabilis megjelenésű férfit csakhamar társalgást kezdett az unatkozó krözussal s már mint jó ismerősök szorítottak helyet az utánuk bevonuló nagyváradi öreg házaspár skatulyáinak. Kisujszállár táján a szigeti ur ásitozni kezdett s egy állomással odább már alomba szenderült. Az idegen most a nagyváradiakkal kezdett beszélgetni, kik valami megjegyzést tettek a horkoló utításra.

— A fiam — mondtam az idegen ur, miközben gyöngéd tekintetet vetett az alvóra. Nem szeretem, hogy olyan aluszékony, sok kellemetlensége volt már emiatt. Most is nagyobb összeg van a tárczájában.

Majd hirtelen egy ötlete támadt az aggodó férfunak.

— Megtréiálom a fiut, szólott eltökélten. Kiveszem a tárczáját s átvonulok az étkező kocsiba. Majd néz, ha felébred és nem találja a pénzét.

Az öregek még gratuláltak is a pompás tréfához, s a rejtélyes gentleman úgy tón, miként beszéle. Egy hiuz óvatosságával vette ki az alvó tárczáját és a tulajdon apai szíve felé rejtette. Azután lábujjhegyen távozott a kupéból.

— Majd nyugtassák meg gyermekemet, ha felébred — szólott vissza s egy bucsupillantást vetett az alvóra.

A püspök-ladányi állomáson fölébredt a szigeti ifju s egy önkéntelen mozdulattal a zsebehez, majd valamivel gyorsabb tempóban a fejéhez kapott.

Az utitársak fudokoltak a kaczagástól. A dult ábrázatu ifju, a ki még csak bucsupillantást sem vehetett a tárczájára, összszefüggéstelen szavakban kért tőlük magyarázatoit.

— A papa — huhogott a két öreg — a papa megtréfálta.

— Kicsoda!

— A kedves papája.

— Hiszen az én apám ezelőtt tiz esztendővel meghalt Kolozsvarott — nyögte a szerencsétlen.

Most már nem nevettek az öregek. Kisült, hogy a nyájas ismeretlen közönséges azaz, hogy nem közönséges, sőt agyafúrt csaló. Mindhárman kiszálltak ec keresték a pseudo apát, aki azonban nyomtalanul eltűnt az 1200 forintot tartalmazó tárczával együtt.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen drága jó anyám elhunya alkalmával ismerőseim, barátaim, fogadják ez uton jóleső részvétükért hálás köszönetemet. Debreczen, 1901. decz. 8. Vitárius Imre, mint az elhunynak egyetlen fia az összes rokonság nevében is.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Csütörtökön, december hó 12 én: Jó barátok. Vigjáték 4 felvonásban.

Pénteken, december hó 13-án: Don Caesar de Bazán. Vigjáték 5 felvonásban.

Szombaton, december hó 14 én: Faust Tragédia 5 felvonásban.

Vasárnap, december hó 15-én: két előadás, délután 3 órákor félhelyárrakkal: Az Aranykakas. Énekes bohózat 3 felvonásban.

Este 7 órákor ujdonságul először: A pillangó kisasszony. Énekes dramolett.

Debreczen új ékessége.

Az alábbi érdekes ériesítés küldetett be szerkesztőségünkbe: Városunk minden tekintetben lépést tart a haladással. A vasúti állomás kibővítése, a közúti vasut kiépítése, az utcák rendezése megannyi tanujele rohamos fejlődésének. A közel jövőben ismét egy oly tényezővel fog gyarapodni, mely nagy városi színezetét még jobban emelni fogja. Tudomásomra jött ugyanis, hogy a napokban eladásra kerülő Biederman palotát néhány budapesti üzletember oly ézelzettel akarja megvenni hogy belőle a Haris Bazar mintájára átjaro házat létesítsen. A jelenlegi megálapodás szerint a Biederman palotán csekély változtatást tesznek; a kerti lépcsőt lejtős uttal pótolják, melynek egyik oldalán a fenyképész műterem, másikon a játék és rövidaru áru sok fognak helyet foglalni. A Battyányi utcái szomszédházat lebontják és modernül kiépítik s üveg tetős udvarral látják el. E terv szép volna, de még nem bizonyos, mert az érdekeltek egy része másképen akarja az egészet, sőt van köztük egy, aki kerti mulatóhelyet (à la Parc Club) akar létesíteni. Hogy a mily hasznos volna a városra, a közönségre, de különösen a vállalkozókra, arra elég pelda a Haris bazar, s a most Pesten gomba módra szaporodo bazárak. (pl. Kiraly bazar stb.) Csak az felös, hogy a vállalkozók, kik tisztan speculatióra utaznak, a terv esztetikai megoldásra nem fognak kellő súlyt fektetni, mindamellett örvendetes volna, ha a consortium tagjai egy egymással, mint a tulajdonosokkal meg tudnának egyezni, s ne dölné ez is, mint anny: életrevaló vállalkozás dugába. Nekem csak a vállalkozók személye irant van kifogásom. Ok ugyanis nem debreczeniek, s mint jó chauvinista debreczeni, nem jól esik nekem, hogy a hsznt, mint annyi más esetben, idegen viszi el.

Egy hü debreczeni.

A népkönyha megnyitása.

A szegények áldása a népkönyha, a melyet a nőegylet részint a város részint a társadalom segélyezéséből tart fenn a hideg téli napokon. A nőegylet elhatározta, hogy a népkönyhat az idén is megnyitja s a vezetés és felügyelet terén töle telhetőleg mindent elkövet. A népkönyha megnyitása december 23-án történik meg s a szegények akkor kapnak először nagyon szerény díjért melet: ételt.

Adomány a székelyek javára.

Két örvendetes értesítést vettünk a debreczeni közönség hazafias felindulásáról: A Debreczeni függetlenségi kör tagjai közül az „E. K. E.” székely akciójának költségeire újabb adakoztak: Nagy Sandor, Erdélyi Ferencz, Kovács Lajos, Jufász Istvan, Kertész Mihály, Kertész János, Otrókosi Vég János 2 2 koronát, Palfy Ferencz, Bundi Péter, Kertész László, Bánvai Péter Ifj.

Pető Ferencz 1—1 koronát. A függetlenségi kör saját pénztárából 50 koronát, együtt 69 koronát. Előbbi kimutatás an adakoztak 10 koronát, vagyis összesen 86 koronát, mely összeg rendeltetési helyére Kolozsvárra elküldetett.* Deb. 1901. december 9 kiváló tisztelettel Kiss András a kör pénztárnoka.

„Az E. K. E. székely akciójának költségeire a Csap-utcai III. o. leányiskola növendékei közül a következők adakozta: Szőlösi Jolánka, Burai Mária 20—20 fill. Pásti Mária 1 korona, Kecskés Erzsébet 10 fill. Nagy Margit 2 fill. Molnár Jul. 10 fill. Nagy Róza 12 fill. Tóth Róza 10 fill. Csáky Erzsébet 8 fill. Kántor Berta 20 fill. Vértesi Jul. 10 fill. Szabó Mária 6 fill. Nánási Mária, Tóth Jul. Szendrei Jul 4—4 fill. Szilágyi Margit, Szentpétery Jul. Berkesz Jul. 20—20 fill. Boros Mária, Kovács Etelka, Kovács Margit Lós Zsuzs. 10—10 fill. b. Kiss Eszter, Gombos Eszter, a. Nagy Mária 4—4 fill. Barna Mária 10 fill. Fekete Margit 20 fill. Rácz Jul. 10, Varga Róza 20 fill. a. Nagy Erzsébet, Harangi Ilon, 2—2 fill. Szabó Eszter, Fülöp Erzsébet, Sinai Mária 4—4 fill. Szilágyi Róza 10 fill. Szentpéteri Róza 2 fill. Pálfy Jul. 20 fill. Borsi Jul. 2 fill. Horváth Ilona 20, Varga Zsuzs. 8 fill, Papp Róza 10 fill. Kerékgyártó Eszter 2 fill. Jobbágy Mária 3, Balogh Jul. 16. Jóna Mária 4 fillér, együtt 5 kor. 25 fill. Kiss András tanító 4 kor. 75 fillért: összesen 10 korona, mely összeg rendeltetési helyére Kolozsvárra elküldetett.*

Belépés a Zion egylet kötelekébe.

A Zion debreczeni betegsegélyző-egylet választmánya, az egylet kötelekébe való belépést megkönnyíteni óhajtván, ezennel közhírré teszi, hogy a folyó hó 15 töl 1902. évi január 15-ig belépésre jelentkezőknek a szokásos 6 korona felvételi díj elengedtetik. A Zion egylet immár 11 év óta fejt ki városunkban áldásos működését. Főcélja, hogy rendes tagjának és családjának beteg ség esetén ingyen orvost és gyógyszerert nyújtson. A család fentartó betegsége esetén 6—12 héten át heti 8 korona és kivételes esetekben az e célra szolgáló alaplól má-nemü segélyben is részesül. Elhalálozás esetén az özvegy vagy az árvák 300 korona segélyt kapnak. Azonkívül az elhunyt rendes tagnak sírkövet is állit az egylet a maga költségén. Mindezen kedvezményekért a rendes tag havi 2 korona tagsági díjat fizet. A megélhetés nehézségeivel küzdő de az alamizsna segélytől irtózó önértetes polgartársainknak melegen ajánljuk az ezen egylet kötelekébe való belépést, mely csekély havi díj fejében oly kiváló kedvezményekben részesíti tagjait. Bővebb felvilágosítást, alapszabályt és belépési ívet bárki díjmentesen kaphat az egylet helyiségében. (Piacz 63. szám földszint. Nyitva naponta d. u. 6—7-ig.)

A debreczeni „Hortobágy” gőzmalom Anfriedt Alajos és Vilmos városi lisztraktára Csapó utca 4. szám Takarék és Hitelintézet bérházában megnyilt.

Táncztanítás.

Alföldy Károly táncztanár teljes kényelemmel berendezett táncziskolájában, folyó hó 12-én, azaz esütötökön megnyitja II-ik táncztanfolyamát. Beiratások eszközölhetők bármely időben lakásán Péterfia-u. 2. szám.

Ha nagy gondtól akar megszabadulni.

hogy mit vegyen karácsonyi és újévi ajándéknak férfiak részére, tekintse meg a „Bikaszálloda” épületében levő **tajték áru kereskedés, dohányzó eszköz különlegességeit** hol csodálatra méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban minden eligondolható dohányzó eszközök kaphatók.

CSARNOK.

Erzsébet.

A fenkölt lelkü királynő buzgó pártolója volt a zenének, festészetnek, színeszetnek s a többi művészeteket is töle telhetőleg pártfogolta, előmozdította. Maga is jól játszott zongorán, a melyen Lisztől tanult, azonkívül a cziterát is kedvelte.

A világirodalom nagyobb szellemeinél keresett sokszor enyhülést, hogy az élet megpróbáltatásait könnyebben elviselhetővé tegye. Az egész világ tudta, hogy első és legnagyobb irodalmi szerepe Heine Henrik volt. Még mielőtt kifejlődött volna vonalma a tulajdonképeni irodalom iránt, Heinet már akkor szerette. Házasságának első éveiben jutott először kedvencz költője kezei közé.

E költemények az által kötötték le figyelmét, hogy oly fájdalomokról és csalódásokról zengtek, a melyeket mind ő maga is átértett.

Később mindent olvasott a mit csak Heine irt . . .

Sirjára koszorut tétetett le a következő felirással:

„Erzsébet királynő kedvencz költőjének.”

Ha Párison utazott keresztül, nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy ki ne menjen a Montemartre-i temetőbe, hol salátkezüleg diszité fel a költő sirját, a mely felé alig pár nappal előbb állított márvány emlékoszlopot osztrák tisztelőinek kegyelete.

Fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, koczkázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	—	14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14	65
Selyem kelmek öltönyöknek 8 frt	65	—	42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3	65
Báli selyem	60	—	14	65
Selyem grenadin	80	—	7	65

méterenként portó és adómentesen a hához. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

Heinen kívül még Shakespeare volt az, a ki Erzsébetet állandóan foglalkoztatta. Hamlett és a Szentivánéji álom nagy részét kívülről tudta.

Corfuban nyervén vissza a királynő egészségét, annyira megkedvelte azt a helyet, hogy felépíttette ott a világhírű Achillejon-t. Az „Achillejon” homlokzata a tenger felé néz. Többi részei virágtornácok, valamint olaj-, babér- és citromfák által vannak körül övezve.

Igazán fejedelmi épület.

A kastély közelében állította fel Heine szobrát. Az emléket az Aja Kyrriahi hegy lábánál oszlopokon nyugvó, nyitott márvány templom alatt helyezték el.

A költő tekintete a tenger felé van fordítva. Kezei ölében nyugszanak, egy táblát tartva azokban, a melybe a királyné kívánságára e négy sort vésték belé:

„Was will die einsame Thräne,
Sio trübt mir ja den Blick!
Sie blieb aus alten Zeiten
In meinen Augen zurück.“

Az „Achillejon” ba senkit se bocsátottak be.

„Hisz nem kívánok mást az emberektől, — szokta a királyné mondogatni — csak azt követelem, hogy hagyjanak engem nyugton s békességben.

A sziget lakói bálványozták „Gasturi királynőjét.”

„Fenséges királynő” kiáltottak utána a fiatal asszonyok.

„Az Isten áldja meg lépteidet” mondták az öreg asszonyok, keresztet vetve magukra, hogy szavaiknak nagyobb súlyt s fontosságot tulajdonítsanak. A fiatal emberek leaették kalapjukat s bámulva néztek utána.

A falu gyermekei csapatokban állva mindenünnen várták őt. Vastag olajfatorzsek mögé bujva néztek utána, ha mellettük elhaladt s ha közeledett feljök a királynő versenyét futva rohantak hozzá, hogy felajánlják neki narancs- és mandulafa ágait.

1879. január 31-én fájdalmas esemény érte az uralkodó családot. — A monarchia trónörököse, a család szemefénye hunyt el titokzatos módon.

A királynő óriási lelkierőjéről tesz tanúságot azon jelenet, a midőn az udvarnál

nem lévén senki sem, a ki bátorkodott volna e gyászhiat a királynak hirül vinni, ő ajánkozott arra, hogy felséges férjét a gyászszertartásról értesítse.

A gyászszertartások komor actusai alatt szilárd támasza volt a fájdalmában megroskadt uralkodónak,

Ferencz József kifejezést is adott ennek szive egész melegével, a midőn a birodalmi gyűlés részvétküldöttségének szivszaggató zokogástól felbeszakítva a következő emlékezetes szavakat mondta:

„Hogy mit köszönhetek ezekben a nehéz napokban nőmnek, hogy minő támaszomul szolgált Ő nekem e kétségbeejtő pillanatokban, azt szavakkal kifejezni nem tudom. Hálás szivvel mondok köszönetet az Urnak, hogy ilyen házastárssal áldott meg. Adják ezt így tovább. Minél távolabbra terjesztik e szavakat, annál hálásabb leszek Önök iránt.“

10 nappal később Budapestre utazott a királyi pár Mária Valériától kísérvé.

A magyarok részvéte még melegebben nyilvánult, mint a bécsieké.

Rudolf halála által nagy reménységűktől fosztottak meg.

(Vége köv)

Óriási választék

— ablak függönyökben —

gyapju, Tüll, guipur kivitelben
ablakonként 1 frt 60 krtól
kezdve.

Gobelin szövött képekben
Damast, pelliche, posztó,
asztal és ágyterítőkből
1 frt 75 krajczártól feljebb.

Kardos László

Kossuth-utcai üzletében.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satint és batisztokat, harasztkezőket, valamint

szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított áron árú-
sitjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsátér.

Több ezer darab maradék női ruhaszövetekből feltűnő olcsó áron.
7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

Fűszer üzlet áthelyezés.

Kontsek Géza

fűszer, csemege és nagykereskedő, lapunk utján tudatja a n. é. közönséggel, hogy tetemesen megnagyobbított és dusan felszerelt

áruraktárát

a Kossuth-u. 7. sz. a.

újjonnan épült Kardos-féle házba helyezte át

Süket ön?

Uj találmányunkkal a sükettség és nehez hallás minden nemé gyógyítható: süketen szülöttek gyógyíthatatlanok. Fülzugas azonnal megszűnik. Irjátok le eseteteket? Díjmentes megvizsgálás és felvilágosítás. Mindenki csekély költségből otthon gyógyíthatja magát. Internationale Ohrenheilanstalt, 96 La Salle Ave, Chicago, Ill.

HRABÉCZY ANTAL

— ruhafestő és tisztító intézete —

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik sz.

Mindenféle ruhák, függönyök, szőnyegek stb. kifogástalanul

festetnek és tisztítanak.

Bejárat az utcáról.

15056—1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező haszonbéri földek u. m.:

1. A sziki gyakori 388 hold szántó, kaszáló és legelő föld a Csukás csap-székekkel együtt;
  2. A m. kir. dohánygyár háta megett fekvő föld;
  3. A csapó-utcái 685 sz. ház-utáni 15 öl föld;
  4. A csapó-utcái 682 sz. háznak 3 hold, 1050 □ öl ondódi földje;
  5. A Kovács Pál-féle ház 16 hold Ondódi földje;
  6. A Baranyi háznak 22 hold 864 □ öl Ondódi földje;
  7. A Gilányi laktanya és Boldogfalvai kert közt a laktanya nyugoti végében a Boldogfalvai kert északi végeig nyúló 5 hold legelő föld;
  8. A Csapó-utcái 681 sz. ház-utáni ondódi föld;
  9. A belvárosi kisdudóvó telke után kiosztott 5 hold 850 □ öl ondódi föld;
  10. A Tóth ház utáni 200 □ öl területű kert;
  11. Az államv. pályaudvar mellett fekvő I. II. III. IV. sz. faraktári helyek;
  12. A Salétrom laktanya háta megett fekvő 5 hold legelő föld;
  13. A gépjavitó műhely területéből visszamaradt föld;
  14. A Csicsogó csapszék a mészsárszékkel együtt;
  15. A Bárány csapszék a mészsárszékkel együtt;
  16. Az epreskerti csapszék;
  17. A Bégán csapszék;
  18. A simonfi utcái 2. sz. ház 4. sz. boithelyisége az **1901. decz. hó 30. d. e. 9 órára** kitűzött s a városház nagytanácsstermében megtartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe illetve bérbe adatni fognak.
- Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottság kezéhez készpénzben vagy értékpapírban letenni. Az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
- Debreczen, 1901, decz. 5.

A városi tanács.**I. emeleti****„A“ PÁHOLY****„C“ bérletre átadó.****Értekezhetni:****Löfkovits ékszerésznél.****Donogán és Somossy**

Kunz József és Társai utódai cégénél

Kistemplom bazár

a karácsonyi idényre

rendkívüli olcsó áron kaphatók

Asztalneműek, vásznak, zsebkendők, nyakkendők, gallér és kézelők, harisnyák, kész fehéreneműek, színes alsó szoknyák, mosó velez, francia flanel

Női ruhaszövetek.

Fekete és színes selyem. Mosó bársony. Szőnyegek. Takarók és pokréczok.

Szives tudomásul.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy f. hó közepén, helyben, a **„BIKA“ szálloda épületében**

üveg, porcellán lámpa és diszműáru üzletet nyitunk.

Fenti felsorolt cikkek kivül bevezetjük a

kép-keret készítést

legújabb izles szerint, — elvállalunk

épület üvegezéstés egyes **javitási** munkákat.

A n. é. közönség szives pártfogását kérjük és vagyunk tisztelettel

ADLER és MEZEY

„Bika“ szálloda épület.

Az 1895 évi caira s az 1896. é. londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csuz, rheuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény, csuz, ájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással **1 kor.**, e ösebb **2 k. 40 fl.**

Szegfü crème szeplő, májfolt, miteser s az arez és kéz-bőr mindennemű tisztatlanságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudér a teinnek üdeséget s finomságot kölcsönöz. Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 k.

Szegfü fogpor a fogak s foghus ép. ségben tartására. — A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb tojlett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy db 80 fl.

Haj elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj kikopás biztos meggátlására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china vasbor legkiválóbb minőségű saját termésű hegyaljai borból készítve. Kitünő s biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Félliteres üveg 5 k., 1 liter 9 kor.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. Egy üveg ára 70 fl.

Gyomor bor legkiválóbb minőségű tokaji asszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legrégebb gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorstűtés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 kor.

Kapható csaknem az összes gyógyszerertárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljanjhely.

Főraktárak Budapestben Török József gyógyszerertárban, Király-u. 12 és az Egger-féle „Nádor gyógyszerertár“-ban Váci-körút 17. Helybeli raktárak: Mihalovits Jenő, dr Rothschnek V. Emil és Tóth Béla gyógyszerész uraknál.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.